Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 27 (8267). | 8 февраль, 1984 йил ● | ЧОРШАНБА ● | Баҳоси 3 тийин.

БУЮК ЯКДИЛЛИК

МАМЛАКАТИМИЗ ҳаётидаги катта воқеа — СССР Олий Советига сайлов яқинлашмоқда. Совет гражданлари 4 март — якшанба куни Конституциядаги энг катта ҳуқуқларидан бирини амалга ошириб, юксак гражданлик бурчларини бажарадилар — давлат ҳокимиятининг олий органига вакиллар сайлайдилар.

Сайловга тайёргарлик бутун сиёсий, идеологик, оммавий ташкилий ишларнинг ўзига хос кўриги ҳисобланади. У социалистик халқ ҳокимиятини янада ривожлантириш, Советлар барча органларининг обрўсини кўтариш, коммунистлар билан партиясизлар блокини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эгадир.

Аввалги сайловдан буён орадан беш йил ўтди. Бу йиллар КПСС XXV ва XXVI съездлари ишлаб чиққан сиёсий йўл муваффақиятли амалга оширилаётганлиги, хўжалик ва маданий қурилишда янги муваффақиятларга эришилганлиги, жонажон Ватанимиз янада бадавлат ва бақувват бўлиб қолганлиги билан характерланади.

Ўтган йилларда куч-қудратимизнинг негизи — совет экономикаси юқори поғонага кўтарилди. Миллий даромад 18,6 процент ошди, асосий ишлаб чиқариш фондлари 39 процент кўпайди. Мамлакат экономикасининг ўсишига Ўзбекистон республикаси, шу жумладан пойтахт Тошкент области меҳнаткашлари катта ва салмоқли ҳисса қўшдилар. Областимиз саноатчилари ўн биринчи беш йилликнинг уч йили ичида пландан ташқари 262 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Саноат ишлаб чиқариши 14,4 процент ортди. Партиянинг зўр ташкилотчилик ва сиёсий иши, халқнинг фидокорона меҳнати натижасида 1983 йилда экономиканинг ўсиш суръатлари айниқса юқори бўлди. Халқ хўжалигидаги асосий кўрсаткичлар яхшиланди. Областимизда бултур пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот 108 миллион сўмликни ташкил этди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми 4,9 процент, меҳнат унумдорлиги 3,5 процент ошди.

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш, мамлакат Озиқ-овқат программасини бажаришда ҳам пойтахт областимиз сайловдан-сайловгача бўлган давр ичида сезиларли ютуқларни қўлга киритди.

КПСС Марказий Комитетининг куни кеча матбуотда эълон қилинган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча сайловчиларига, гражданларига Мурожаатида иқтисодий ва социал ривожланишда халқимиз эришган муваффақиятлар кенг ва муфассал кўрсатиб берилган. Улар ҳаммамизни фахрлантиради, янада яхшироқ ишлашга, каттароқ марраларни кўзлашга сафарбар этади.

Партиямиз нимаики қилаётган бўлса инсон манфаатлари учун ва меҳнат кишиси учун, совет кишиларининг моддий ва маънавий турмуш даражасини ошириш манфаатларини кўзлаб қилмоқда. Аҳолининг реал даромадлари ўсаётганлиги, янгидан-янги уй-жойлар қурилиши натижасида минг-минглаб кишиларнинг яшаш шароитлари яхшиланаётганлиги, ижтимоий истеъмол фондларидан меҳнаткашларга тўлов ва имтиёзлар кўпайиб бораётганлиги, пенсиялар миқдори оширилаётганлиги, ёш авлоднинг тарбияси учун шароитлар яратиб берилаётганлиги — буларнинг ҳаммаси социалистик тузумимиз неъматларидир.

Партия аҳолини зарур моллар билан таъминлашни, бу молларнинг турларини кўпайтириш ва сифатини оширишни муҳим иш деб ҳисобламоқда. Бу борада областимизда амалга оширилаётган тадбирлар ҳам диққатга сазовор. Ўн биринчи беш йилликнинг ўтган йиллари ичида маиший хизмат кўрсатиш ҳажми 23 процентга кўпайди, аҳоли турмуш маданиятини ошириш, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, меҳнаткашларнинг ишлаши, дам олиши ва жисмоний чиниқиши учун қулай шароитлар яратишга доимий эътибор бериб келинди.

Эришилган ютуқларни қайд этиш билан бирга партия халқни ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини оширишга, ҳамма ерда интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга чақиради.

Сайлов арафасида жонажон Коммунистик партиямиз ишчиларга, колхозчилар, зиёлилар, совет хотин-қизлари, революция, уруш ва меҳнат ветеранларига, комсомоллар, йигит ва қизларга, барча сайловчиларга мурожаат қилиб, коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришга ва бу билан юксак онглилик, совет мамлакатининг кучи ва шуҳратини оширишга камарбасталик кўрсатишга даъват этди.

Ҳозир ҳамма жойда партиянинг бу илҳомбахш сўзи муҳим сиёсий ҳужжат сифатида зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Кўпсонли пропагандистлар ва агитаторлар, сиёсий докладчилар лекция ва суҳбатлар, сайловчилар билан учрашувларда унинг мазмуни ва моҳиятини меҳнаткашлар онгига ва қалбига етказишга ҳаракат қилмоқдалар.

Дарҳақиқат, партиянинг сайловолди Мурожаати ҳар бир совет кишисига қаратилгандир. Ундаги қоида ва чақириқлар халқ депутатлари Советларининг, сайлов комиссияларининг, агитколлективларнинг, сайловчилар клубларининг ишига асос қилиб олиниши керак. Сайловчилар билан бўладиган суҳбатлар ва учрашувлар чоғида шу кунларда бошланаётган янги ватанпарварлик ташаббусларини сўзлаб бериш, илғорлар тажрибасини кенг тушунтириш муҳимдир. Мамлакатимиздаги бир қатор меҳнат коллективлари ташаббусига қўшилган областимиз саноат корхоналарининг ишчилари, қурувчилар биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари сайловлар кунигача бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Ҳамма ерда меҳнат унумдорлигини пландагидан ташқари 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент пасайтириш йўлида қизғин кураш олиб борилмоқда. СССР Олий Советига номзод қилиб кўрсатилган халқимизнинг асл фарзандлари чинакам намуна бўлмоқдалар. Тошкент тўқимачилик комбинати тўқувчиси Кароматй Ёқуббоева, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати электр слесари Ирина Пулина, Ангрен шаҳарсозлик бошқармаси сувоқчиси Ҳайринисса Норматова, «Оққўрғон» совхози бригада бошлиғи Кенжа Аҳмедов, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози бригада бошлиғи Фикрет Сефершаевлар ана шулар жумласидандир.

Сайлов арафасида халқимизнинг меҳнат ғайрати ҳар қачонгидан ҳам жўш урганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Бу юксак сиёсий кўтаринкилик ва активлик халқ ўзининг энг содиқ фарзандларига, муносиб ўғил-қизларига овоз бериши, халқ ҳокимиятини, халқ учун хизмат қиладиган вакилларни сайлаши туфайлидир. «Якдил бўлиб овоз бериш билан сизлар партиянинг коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик йўлига содиқ эканингизни яна бир бор намойиш этасизлар»,— дейилади сайловчиларга Мурожаатда.

Совет кишилари партиянинг ҳамма ишларига ва сўзларига ишонадилар. Унга эргашадилар, унинг режаларини ўз режалари деб қабул қиладилар.

Ленин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида халқимиз коммунизм қурилишида янги ғалабаларга эришаверади.

БАРЧА совет кишилари қатори «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари ҳам КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга Мурожаатини кўтаринки руҳ билан кутиб олишди. Улар мамлакатимизнинг энг олий органига бўладиган сайловлар кунини меҳнатда катта ютуқлар билан нишонлашга аҳд қилишган. Суратда: бирлашманинг 2-цех ишчилари Мурожаат билан танишмоқдалар.

А. Рисқиев фотоси. (ЎзТАГ).

ВАТАНИМИЗ ГУЛЛАБ ЯШНАШИ УЧУН

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг мамлакатимиз барча сайловчиларига, гражданларига Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Меҳнат коллективларида бўлиб ўтаётган митингларнинг қатнашчилари партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини билдирмоқдалар, СССР Олий Советига сайлов кунини юксак ишлаб чиқариш ютуқлари билан нишонлашга тайёр эканликларини изҳор этмоқдалар.

УЛКАН ЎЗГАРИШЛАР

6 февраль куни «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Митингда сўзга чиққан кишилар бундан олдинги сайловдан бери ўтган вақт ичида мамлакатимиз экономика ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта ютуқларга эришганлигини таъкидлаб ўтдилар. Партия XXV ва XXVI съездлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларида ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга бирлашма меҳнаткашлари ҳам салмоқли ҳисса қўшдилар. Бирлашма коллективи КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми қарорларига иш билан жавоб бериб, иқтисодий эксперимент ўтказилаётган шароитда шу йилги топшириқни муддатидан илгари бажариш ва пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

Ленин номли электрон-техника заводида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари корхона меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга Мурожаатига зарбдор меҳнат билан жавоб қайтаришга, Ватаннинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга доир вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун энг кўп даражада куч-ғайрат сарфлашга даъват этдилар. Улар ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «Правда» газетаси саволларига жавобларидаги қоидалар ва хулосаларни коллектив номидан қизғин маъқулладилар. Бу жавобларда бутун совет халқининг тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга, ядро хавфини бартараф этишга бўлган хоҳиш-иродаси изҳор этилган.

Бошқа корхоналарда ҳам КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига бағишланган кўп кишилик митинглар ўтказилди.

(ЎзТАГ).

ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛИМИЗНИ КЎЗЛАБ

Ангрен кончилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Жуда катта сиёсий аҳамиятга молик мазкур ҳужжатда мамлакат давлат ҳокимияти олий органига бўлиб ўтган сайловдан кейинги даврда совет жамияти эришган ютуқлар ёрқин акс эттирилган, бизнинг олға томон ҳаракатимизнинг асосий йўналишлари белгилаб берилган.

Сўнгги эллик йил мобайнида ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларида муҳим ўзгаришлар бўлди. Бу ўзгаришларни бизнинг шаҳримизда ҳам кўриш мумкин. Саноат корхоналарининг қуввати ошди, шаҳарнинг собиқ чеккаларида янги уй-жой кварталлари қад кўтарди. Янги-янги мактаблар ва болалар боғчалари, магазинлар ва кафелар фойдаланишга топширилди. Меҳнат шароитини яхшилаш, атроф муҳитни, жумладан бизнинг «Ангренский» кўмир разрезимизда атроф муҳитни муҳофаза қилишга оид кўпгина ишлар амалга оширилди. Масалан, ўтган йили ҳар бир ишчи яхши дам олиши ва даволаниши учун барча зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланган янги профилакторий очилди.

Бизлар СССР Олий Советига бўлажак сайловда коммунистлар билан партиясизлар блоки учун овоз берар эканмиз порлоқ истиқболимиз учун, ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш учун, ҳар бир меҳнаткаш, ҳар бир оила турмушини юксалтириш учун, хонадонларимиз узра тинч осмон бўлиши учун овоз беражагимизни яхши биламиз. Айни вақтда бизлар шуни яхши англаймизки, буларнинг ҳаммасига эришиш учун зарбдорларча юксак унумли меҳнат қилиш лозим. Ўтган йили разрез кончилари топшириққа қўшимча равишда истеъмолчиларга юз минг тоннадан ортиқ, жумладан бизнинг экскаватор экипажи эса ўттиз минг тоннадан кўпроқ кўмир жўнатишди. Бу йил учун ҳам юксак марралар белгиланди. Биз сайлов кунигача планга қўшимча равишда камида йигирма минг тонна ёқилғи қазиб олиш ва жўнатишни мўлжалламоқдамиз. Бу бизнинг КПСС Марказий Комитети Мурожаатига жавобимиз бўлади.

В. ЛАЗАРЕВ,
«Ангренский» разрезининг экскаватор-машинисти, Ленин ордени кавалери.

МУСТАҲКАМ БИРЛИК

МАРТ 4 ЯКШАНБА | СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР

Ўзбекистонда ССР Олий Совети депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш партия билан халқнинг бузилмас бирлиги белгиси остида давом этмоқда.

Бухоро область Свердлов районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоси **Жамила Азимовна Бозоровани** 101-Ғиждувон сайлов округи сайлов комиссияси СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

580-Ленин сайлов округ сайлов комиссиясининг мажлисида Андижон область партия комитетининг биринчи секретари **Солижон Мамарасулов** СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

107-Чортоқ сайлов округининг округ сайлов комиссияси Косонсой районидаги «Дўстлик» совхозининг бригадири **Абдусаттор Шарипов** СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

Навоий область партия комитетининг биринчи секретари **Василий Павлович Есинни** 588-Навоий сайлов округининг округ сайлов комиссияси СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

110-Самарқанд шаҳар сайлов округида округ сайлов комиссияси Самарқанд тажриба заводи олмос асбоблар йиғувчиси **Тамара Павловна Анишченкони** СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

Округ сайлов комиссияси Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Учқун Умаровни** 116-Тошкент—Чилонзор сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

607-Чирчиқ сайлов округи округ сайлов комиссиясининг мажлисида СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари **Георгий Маркович Корниенко** СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

558-Амударё сайлов округининг округ сайлов комиссияси Қорақалпоғистон АССР Амударё районидаги «Ленинизм» колхозининг механизатори **Гулзиба Тажимовани** СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

Округ сайлов комиссияси СССР Юстиция министри **Владимир Иванович Теребиловни** 122-Қўқон сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

564-Тахтакўпир сайлов округининг округ сайлов комиссияси, Қораўзак районидаги Қорақалпоғистон АССР 40 йиллиги номли совхознинг катта чўпони **Карҳон Жиенбаевни** СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олди.

(ЎзТАГ).

БИР ПРОЦЕНТ АРЗОНЛАШАДИ

КАНОПДАН тола ажратиб олиш мураккаб жараён. Уни эплаш, берилган топшириқни бажариш фақат ўз касбини севган, меҳнатсевар, матонатли кишилар қўлидангина келади.

Бундай меҳнатсевар кишилар Кетмонтепа луб заводида кўплаб топилади. Уларнинг ҳар бири корхона олдида турган вазифаларни тўла амалга оширишга астойдил интилмоқда.

Владимир Иванович Животкин корхона илғорларининг бири. Унинг вазифаси — каноп поясини намлаб, қуритиб беришдир. Меҳнат фаолиятини 1957 йилдан бошлаган пешқадам мураббий топшириқларни икки баравардан бажаришга эришмоқда. У ўтган уч йил мобайнида ўн биринчи беш йиллик планини бажариб, ҳозирги вақтда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот бермоқда.

Корхонада Раина Холиқовна Вохитова ҳақида ҳам фақат илиқ сўзлар эшитасиз. Қишлоқ Советининг депутати бўлган бу аёл уч йил мобайнида пландаги 2826 тонна ўрнига 3254 тонна толани пресслаб истеъмолчиларга жўнатди. Унумли ва сифатли ишлагани учун ҳам беш йиллик зарбдори деган фахрли номга сазовор бўлган. Корхонанинг бу донгдор ишчиси Йўлдош Охунбобоев номли область мукофотининг лауреатидир.

Узун толали сортларга ажратувчилар Анна Лашук, Таскира Зобаирова, Валентина Ившина, Валерий Фомин, район Советининг депутати Гулнора Файзуллаевалар ҳам шахсий мажбуриятларини шараф билан уддалаб, нормани бир ярим ҳиссадан бажаришяпти.

УНУМДОРЛИКНИ ОШИРИБ, ТАННАРХНИ КАМАЙТИРАМИЗ

Илғорлар давлат планлари ва эл-юрт олдида берилган ваъдаларнинг муваффақиятли уддаланишига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Кўп жиҳатдан уларнинг жонбозлиги туфайли коллектив меҳнати натижаси баракали бўлмоқда. Буни ўтган хўжалик йили якунлари мисолида ҳам кўриш мумкин. Йил давомида қўшимча 65 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш тўғрисидаги марра анча ошириб бажарилди. Пландан ташқари 159 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди, узун тола ишлаб чиқариш ҳажми топшириқдагидан 1,8 процент оширилди. Хомашёдан тола олиш миқдори эса 0,13 процент ортди.

Ҳозирги вақтда корхонада тайёрланаётган каноп толасининг 80 проценти чет элга экспорт қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети декабрь (1983 йил) Пленумидаги нутқида «Натижаларга эришилганлигини кўриб турибмиз. Аммо бу фақат ишнинг бошланишидир. Эндиликда энг муҳими — эришилган суръатни, ишдаги умумий ижобий кайфиятни йўқотмаслик, ижобий жараёнларни тобора актив ривожлантириш керак» деган сўзлари коллектив барча ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари қалбидан чуқур жой олди. Уларни программ ҳужжат сифатида қабул қилган завод коллективи бу йил зиммасига оширилган мажбурият олди.

Ишчилар маҳсулот реализацияси бўйича йиллик планни 10-декабрда бажариш, меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 1 процент камайтиришга ҳамда пландан ташқари 150 минг сўм соф фойда олишга эришишга аҳд қилдилар.

Маҳсулот таннархини 1 процент камайтириш корхонада қўшимча 80 минг сўм соф фойда олишни таъминлайди. Бу эса ишчиларнинг иқтисодий рағбатлантириш фондини янада кўпайтириш имконини беради.

Шу кунларда завод цехларида яратувчилик меҳнати қизғин давом этмоқда. Ишчи-хизматчилар шу йилнинг биринчи квартал планини муддатидан илгари — СССР Олий Советига сайловлар кунигача бажариш мақсадида зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Бу коллективнинг хўжалик йилини яхши якунлаш йўлидаги дастлабки қадами бўлади.

К. ВАЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлигининг катта экономисти.

СЎНГГИ СОАТДА

● АДАН

ЯХДР билан Совет Иттифоқи ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 15 йиллиги шу кунларда нишонланмоқда. Яман социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «Ас Саура» газетаси бу битимни совет—жанубий Яман самарали ҳамкорлигининг мустаҳкам пойдевори деб атамоқда. Бу ҳужжат, деб таъкидлайди газета, иккала мамлакат ўртасидаги кенг ҳамкорликка асос солди, демократик Яманнинг миллий экономикасини қарор топтиришга ва янада ривожлантиришга кўмаклашди.

● ВАШИНГТОН

1983 йилда ривожланаётган мамлакатларда ташқи қарзнинг умумий миқдори 810 миллиард долларга етди. Бир йил ичида бу қарз 44 миллиард доллар кўпайган.

Реконструкция ва ривожланиш халқаро банкининг бу ерда эълон қилинган «қарзлар ва ривожланаётган дунё» мавзуидаги доклад маълумотларига кўра, ривожланаётган мамлакатларнинг фақат узоқ муддатли ва ўртача муддатли қарзлари (халқаро валюта фонди йўли билан олинадиган қисқа муддатли қарзлар ва насияларни ҳисобламаганда) 1983 йилда 575 миллиард долларга етган.

● ДАМАШҚ

Араб юристлар иттифоқининг бош секретари Фарук Абу Иса Америка империализмининг Яқин Шарқдаги янги мустамлакачилик стратегиясига қатъиян қаршилик кўрсатиш учун араб давлатларининг кенг фронтини тузишга даъват этди. У САНА агентлиги мухбири билан суҳбатда АҚШни араб регионини кенг миқёсдаги ядро можаросини чиқариш майдонига айлантиришга бўлган уринишда айблади. Араб халқлари уруш оловини ёқувчиларнинг хатарли ниятларига қарши ҳаракат бирлигини ва жипслигини қарама — қарши қўйишлари лозим, деб таъкидлади Ф. Абу Иса.

● ЛУАНДА

УНИТА террорчилик группасининг бандитлари Анголадаги Уамбо вилоятида яна бир вахшиёна ҳужумни амалга оширишди. Уамбо шаҳридаги турар-жой кварталида ҳамда электростанция территориясида қўйилган иккита минанинг портлаши натижасида 4 киши ҳалок бўлди ва 4 киши оғир жароҳатланди. Ангола радиосининг хабар қилишича, электростанцияга жиддий зарар етган.

Маҳаллий маъмурлар аҳолини хушёрликни кучайтиришга ва УНИТА тўдаларига қатъий зарба беришга чақирдилар.

(ТАСС, 7 февраль).

ҚЎШИМЧА 300 МИНГ ТОННА ЮК

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ЮК ТАШИШ АВТОМОБИЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТРЕСТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1984 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

ТОШКЕНТ область юк ташиш автомобиль ишлаб чиқариш тресги коллективи КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг ундан кейин бўлиб ўтган Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошира бориб, 1984 йилда ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади.

Юк ташиш йиллик плани муддатидан илгари — 29 декабрда бажарилади ва пландагидан ташқари 300 минг тонна юк ташилади. Ўн биринчи беш йилликнинг тўрт йиллик юк ташиш плани 16 декабрда бажарилади ва пландагидан ташқари 1 миллион 900 минг тонна халқ хўжалик юклари ташилади.

Юк ташиш ҳажми 7 процент ортади ва бу ўсишнинг 70 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади. 1984 йилда юк ташиш таннархи қўшимча 0,5 процент камайтирилади, 140 та рационал маршрут ишлаб чиқилади ва жорий этилади, бунинг ҳисобига автомобилларнинг бўш юриши 3 миллион километр камайтирилади.

Ишлаб чиқаришга янги техника бўйича 85 тадбир, 230 та рационализаторлик таклифи жорий қилинади ва бунинг эвазига 700 минг сўмлик иқтисодий самара олинади. 32 тоннагача юк кўтарадиган 30 та кўп юкли автопоездлар ишлаб чиқаришга жорий этилади. Бригада усули билан трест бўйича ташиладиган жами юк ҳажмининг 60 проценти белгиланган манзилларга етказиб берилади.

Ёнилғи-энергетика ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига 250 тонна ёнилғи, 100 минг киловатт-соат электр энергияси, 150 комплект автомобиль шинаси, 100 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ва материаллар тежаб қолинади.

Ёрдамчи чорвачилик хўжаликларининг ривожланиши таъминланади, йирик шохли қорамоллар сони 500 бошгача кўпайтирилади. Трест ишчи-хизматчиларига 72 тонна гўшт, 59 тонна сут реализация қилинади.

Социалистик мажбуриятлар автомобиль тресги коллективининг 1983 йил 28 декабрдаги йиғилишида қабул қилинган.

ХИЗМАТ МАДАНИЯТИНИ ОШИРАМИЗ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАССАЖИРЛАР ТАШИШ АВТОМОБИЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТРЕСТИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ 1984 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент область пассажирлар ташиш автомобиль ишлаб чиқариш трестининг меҳнат коллективлари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, 1984 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар.

Пассажир транспортини янада такомиллаштириш ва ривожлантириш, унинг иш самарадорлигини ошириш ҳисобига пассажир ташиш йиллик плани 27 декабрда бажарилади, пландагидан ташқари 3,5 миллион нафар йўловчи ташилади, пулли 250 минг километр йўл босилади, 150 минг сўмлик даромад олинади.

Ремонт жараёнларини, автомобилларга техник хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, сермеҳнат ишларни механизациялаш ҳисобига паркдан фойдаланиш коэффициенти автобуслар бўйича 0,754, енгил такси машиналари бўйича 0,802 га етказилади.

Нефть маҳсулотларини ҳисобга олишни тартибга келтириш, фойдасиз исрофгарчиликни камайтириш, тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига 270 тонна бензин ва 70 тонна дизель ёнилғиси иқтисод қилинади. Тежалган ёнилғи билан 2 ишчи куни ишланади.

Рационализаторлар ва ихтирочилар кучи билан меҳнат унумдорлигини ошириш ва иш шароитларини яхшилашга қаратилган ҳамда 107 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 215 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади.

Меҳнатни ташкил этиш формалари ва усулларини такомиллаштириш асосида 1984 йилда бригада пудрати усули билан ишлайдиган бригадалар сони 40 тага ҳамда «Йўловчиларга намунали хизмат маршрутлари» сони 30 тага етказилади.

Социалистик мажбуриятлар автомобиль тресги партия-хўжалик активининг 1984 йил 7 январдаги йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинди.

МАРТ 4 ЯКШАНБА — СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Киров район 83-ўрта мактабда жойлашган 30/150 сайлов участкасида иш қизиб кетди. Агитаторлар ўзларига қарашли участкаларни аниқлаб олиб, совет сайлов системаси афзалликлари ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Суратда: сайлов участкаси раиси А. Ғуломмаҳмудов агитаторлар билан қилинадиган ишларни маслаҳатлашиб олмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ЛЕКТОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Район идеология активи билан бўлган учрашувга область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими лекторлар группасининг раҳбари С. С. Саидқосимов, область партия комитети лектори Н. Юсупов таклиф этилди. Учрашувда район хўжаликларида меҳнат қилаётган 240 га яқин сиёсий ахборотчилар, пропагандистлар, лекторлар ва бошқа жамоатчи активлар таклиф этилди.

Учрашувда ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «Правда» газетаси саволларига берган жавоблари асосида омма орасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этиш юзасидан бажарилиши лозим бўлган вазифаларга эътибор қаратилди. Ҳозирги кунда район идеология активи шу учрашувда берилган тавсиялар асосида оммавий-сиёсий ишларни қизғин давом эттирмоқда.

НАВБАТДАГИ МАШҒУЛОТ

Район партия комитети ҳузурида ташкил этилган партия-хўжалик активи мактабида 125 тингловчи ўз сиёсий ва иқтисодий билимларини оширмоқда. Мактаб машғулоти ойда бир марта мунтазам ўтиб турипти.

Яқинда навбатдаги машғулот бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти илмий ходими, юридик фанлари кандидати Э. Халилов меҳнат коллективлари тўғрисидаги СССР Қонуни асосида хўжаликни бошқаришни янада такомиллаштириш йўллари тўғрисида қизиқарли лекция ўқиди.

Тингловчилар шунингдек «Билим» жамияти область ташкилоти правлениеси раисининг ўринбосари Т. Салоҳиддиновнинг «Тинчликни сақлаб қолиш — КПСС ташқи сиёсатининг асосидир» деган темада ўқиган лекциясини ҳам зўр қизиқиш билан тингладилар.

Машғулотга район партия комитетининг секретари Н. А. Кузнецова якун ясади.

КИТОБСЕВАРЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Район китобсеварлар жамиятининг ҳисобот-сайлов конференцияси бўлиб ўтди. 1981—1983 йиллар давомида бажарилган ишлар тўғрисида район партия комитети секретари, китобсеварлар жамияти раиси Н. А. Кузнецова доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан К. Маркс номли колхоз партия комитетининг секретари М. Қосимов, район марказий кутубхонасининг катта методисти К. И. Хан, район комсомол комитетининг секретари М. Исақулова ҳисобот даврида сиёсий, иқтисодий ва адабий китобларни пропаганда қилишда, китобхонлар сафини кенгайтиришда тўпланган тажрибалар тўғрисида гапирдилар, йиғилганлар, эътиборини бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазифаларга қаратдилар.

Коммунистик райони.

ПЕДАГОГ АГИТАТОРЛАР

Собир Раҳимов районидаги 79/79 сайлов участкаси агитпункти 28-мактаб биносига жойлашган. Бу ерга кирган киши КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, КПСС Марказий Комитетининг съезддан кейин бўлиб ўтгач Пленумлари материаллари, совет сайлов системасига оид кўплаб адабиётлар, газета ва журналлар билан танишиши мумкин.

Мактаб ўқитувчиларидан ташкил топган 40 нафар агитатор сайловолди ишларида актив қатнашмоқда. Улар корхоналар, ташкилотлар, муассасаларда бўлиб, турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Айниқса, Ҳанифа Ҳожиматова, Шаҳодат Тўхтаева, Насиба Абдувакилова каби агитаторларнинг олиб бораётган ишлари кўпчиликка намуна бўлмоқда.

Х. МИРЗАКАРИМОВ.

БИР МАРОМДА, СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ЎН БИРИНЧИ беш йилликнинг уч йили тарихга айланди. Бу йилларда совет кишилари ажойиб ишларни амалга оширдилар. Айниқса, беш йилликнинг марказий йили фидокорона меҳнат билан нишонланди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумидан сўнг халқ хўжалигини такомиллаштириш, уюшқоқликни ошириш, давлат, меҳнат ва план интизомини мустаҳкамлашга қаратилган кўпгина чоралар кўрилди. Бу кўп жиҳатдан мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлашга, саноат ва қишлоқ хўжалигини тағин ҳам юксалтириш ва такомиллаштиришга, фан ва техниканинг муваффақиятли ривожланишига, маданиятнинг гуллаб-яшнашига олиб келди.

Бинокорларимиз катта ҳажмдаги ишларни амалга оширдилар. Кўплаб муҳим ишлаб чиқариш объектларини ишга туширдилар, катта ҳажмдаги капитал маблағларни ўзлаштирдилар. Қурилган объектлар орасида Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг мис ғўлалаш бўйича қувватлари, Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳар йили 450 минг тонна аммиак тайёрловчи ишлаб чиқариши, «Тошкент трактор заводи» бирлашмасида тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарувчи, «Чирчиксельмаш» заводида культиваторлар тайёрловчи, Чиноздa донадор омухта ем ишлаб чиқарувчи завод ва бошқа объектлар бор. Узунлиги 204 километр бўлган Сирдарё ГРЭСи — Тошкент ГРЭСи магистрал газ қувури, областимизнинг шимолий-ғарбий қисмида 25 километрлик водовод фойдаланишга топширилди.

Озиқ-овқат программасига мувофиқ чорвачилик, паррандачилик, сув хўжалиги қурилиши объектларини барпо этиш юзасидан кенг миқёсдаги иш программаси амалга оширилди.

1 миллион 570 минг квадрат метр саҳнли уй-жойлар, 29 минг ўринли мактаблар, 8 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари, 1235 ўринли касалхоналар, ҳар сменада 2280 бемор қабул қилишга мўлжалланган поликлиникалар, қатор бошқа ижтимоий ва маданий-маиший хизмат қилишга мўлжалланган объектлар фойдаланишга топширилди.

Шуни ҳам тан олиш кераки, айрим қурилиш ва монтаж ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналари раҳбарлари ўз коллективларини белгиланган планлар ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этиш юзасидан ташкилий ишларни етарли даражада олиб бормадилар.

Республика Қурилиш министрлигининг 6, «Узбекметаллургстрой», «Алмаликградострой» трестлари, «Главташкентстрой»нинг 1, 6, 8-трестлари ва 4-Тошкент уйсозлик комбинати қурилиш планларини муттасил бажармаяпти. 160 ва «Узбекшахтострой» каби бир вақтлар илғор ҳисобланган трестлар ҳам ўтган йили ўз имкониятлари даражасида ишламадилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 23-тресті қурилиш-монтаж ишлари планини 87 процент қилиб бажарди, қурилиш суръатлари 1982 йилдагидан ҳам пасайиб кетди. Трест коллективи 19 минг квадрат метр саҳнли уй-жой, 160 ўринли болалар боғчасининг фойдаланишга топширилишини таъминламади. Республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг қурилиш тресті «Партия XXVI съезди» паррандачилик фабрикаси ва Ильич номидаги паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмасини реконструкция қилиш ва техник қайта ускуналаш планини бажармади.

«Узсантехгазмонтаж» трестининг айрим монтаж ташкилотлари, республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг сантехника асбоб-ускуналари заводи, шунингдек, Тошкент ёғочсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Узглавстройдревпром»нинг дурадгорлик буюмлари заводи қониқарсиз ишлаганлиги оқибатида қатор ишга тушириладиган объектлар ва айниқса уй-жойларни фойдаланишга топшириш кечикди. Бевосита Оҳангарон цемент комбинати яқинида жойлашган қурилиш трестлари Сибирь ва Қозоғистон цемент корхоналарига бириктириб қўйилдики, бунинг оқибатида темирйўл орқали кўплаб цемент ташилди ва областимизнинг қатор объектларини ана шу бинокорлик материаллари билан таъминлашда узилишлар содир бўлди.

Айрим трестларнинг раҳбарлари ишлаб чиқариш базасини мустаҳкамлаш, бўлинмаларни кадрлар билан комплектлаш, муқим меҳнат коллективлари вужудга келтиришга етарли эътибор бермадилар. Бу аввало республика Қурилиш министрлиги. Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳамда «Узплодоовощвинпром» ташкилотларига тааллуқлидир. Чунки, уларнинг кўпчилик бўлинмалари социалистик мажбуриятларнигина эмас, ҳатто давлат планларини ҳам бажаришни уддаламадилар.

Қувватларни ишга тушириш планларини асбоб-ускуналар, махсус материаллар ва кабель маҳсулотларини етказиб бериш муддатлари билан узвий ва аниқ боғлаш кўп жиҳатдан пудрат ташкилотлари ишининг муваффақиятли бўлишига олиб келади. Буюртмачи корхоналар ва ташкилотлар буни яхши биладилар. Лекин шунга қарамай айрим йирик корхоналар бу талабни бажармаяпти. 1983 йилда капитал маблағларни кўп объектларга сочиб юбориш, ишга тушириладиган объектлар ва муҳим қурилишлар учун маблағлар, асбоб-ускуналар ҳамда материалларни тўла ажратмаслик ҳоллари содир бўлди. Бу Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ангрен резинотехника заводи, Ўзбекистон металлургия комбинати, «Узптицепром» ва айрим корхоналарга тааллуқлидир. Айрим буюртмачилар биринчи навбатда қурилиши зарур бўлмаган янги қурилишлар ва объектларни планга киритдилар, кўп ҳолларда бундай қурилишлар учун техник ҳужжатлар бўлмагани ҳолда шундай қилинди.

Шуларнинг ҳаммаси бир йўла қурилаётган объектлар сонининг кўпайишига, тугалланмаган қурилишнинг ортишига олиб келди, меҳнатни тўғри ташкил этишга ҳалақит берди.

Партия комитетлари ўз вазифаларини тўла бажармаётган раҳбарларнинг ишига зарур баҳо беришлари керак. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумидаги нутқида «...яхши ишламаслик, сусткашлик, масъулиятсизлик ходимларни моддий тақдирланишига ҳам, хизмат мавқеига ҳам, маънавий обрў-эътиборига ҳам бевосита ва муқаррар тарзда таъсир этиши керак» деганида худди шуни назарда тутган эди.

Қурилиш ташкилотларининг муваффақиятли ишлаши кўп жиҳатдан қурилишнинг ишлаб чиқариш базаси, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг аниқ ишлашига боғлиқ. Сўнгги йилларда областимизда йирик панелли уйсозлик қувватлари муттасил ортиши, бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарининг ишлаб чиқариш базаси мустаҳкамланиши ва кенгайиши учун кўп иш қилинмоқда. Лекин ишга туширилган қувватлар жуда суст ўзлаштириляпти ва ҳозирча қурилишлар бундан етарли даражада наф кўрмаяптилар. Республика Қурилиш, Қишлоқ қурилиши ва Бинокорлик материаллари саноати министрликлари бу масалаларни ҳал қилиш учун шошилинч чоралар кўришлари лозим.

Область бинокорлари фаолиятидаги бу ва шунга ўхшаш бошқа камчиликлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XII пленуми ва XXI Тошкент область партия конференциясида ҳақли равишда танқид қилинди ва бундан тегишли хулосалар чиқариб олиш керак.

1984 йилда пойтахт областида қурилиш-монтаж ташкилотлари олдида мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди. Капитал маблағлар ҳажми 9 процент ошади, асосий фондларни илдам суръатлар билан ишга тушириш назарда тутилмоқда. Мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш ва техник қайта ускуналаш ишлари янада кенг миқёсларда давом эттирилади. Янги Ангрен ГРЭСида 300 минг киловатт қувватли энергоблок, Ўзбекистон металлургия комбинатида янги «300»- прокат стани ва 600 минг тонна қувур тайёрловчи қувватлар, Олмалиқ кон-металлургия ҳамда Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатларида янги қувватлар, Тошкент метрополитени иккинчи линиясининг биринчи навбати ишга туширилиши керак.

Қишлоқ хўжалигида, айниқса Паркент канали зонасида янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилиши лозим. Озиқ-овқат программасига мувофиқ гўшт ва сут етиштиришга мўлжалланган қатор чорвачилик комплекслари қуриш, Ўрта Чирчиқ районида 2,4 миллион бройлерга мўлжалланган бройлер паррандачилик фабрикасининг биринчи навбатини, қатор бошқа объектларни фойдаланишга топшириш лозим. Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ҳажми ҳам ортади.

Шу муносабат билан йирик панелли қурилиш ҳажмини кескин кўпайтириш, янги прогрессив конструкцияларни кенгроқ қўллаш талаб этилади.

Қурилишда поток, узел ва бошқа шу каби илғор усулларни кенг оммалаштириш, қурилиш ишлаб чиқаришини ташкил этишни такомиллаштиришнинг бош йўллари бўлиб қолмоғи керак. Бу усулларни «300»-стан, янги Ангрен ГРЭСи қурилишларида қўлланиш план-топшириқларини қисқа муддатларда ва кам меҳнат сарфи билан бажариш имконини беради.

Партиянинг меҳнат унумдорлигини пландагидан ташқари 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини қўшимча 0,5 процент камайтириш бўйича топшириқларини бажариш учун бригада хўжалик ҳисобини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш керак. Социалистик мусобақа қурилиш ишлаб чиқаришини такомиллаштиришнинг яна бир муҳим омилидир. Қаерда у пухта ташкил этилган бўлса, объектлар қурилиши муддатлари қисқармоқда, ишчиларнинг ташаббускорлиги ортмоқда. Бу юксак меҳнат кўрсаткичига эришиш ва планларни барвақт бажариш имконини беряпти.

Айрим партия ва касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқаришда интизом ва тартибни мустаҳкамлашга етарли даражада эътибор бермаяптилар. Ваҳоланки, ҳозирги вақтда ҳар бир ходимдан ишга ижобий муносабатда бўлиш, материаллар ва хомашёларни тежаб-тергаб фойдаланиш, тартибни ва интизомни бузиш ҳолларига нисбатан муросасиз бўлиш, прогулга йўл қўймаслик талаб этилмоқда. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг фаолияти ҳар бир ходимда меҳнатга ана шундай муносабатни тарбиялашга қаратилмоғи лозим.

Йилнинг дастлабки кунларидан ҳар бир бригадада юксак унум билан ишлаш учун зарур шароитларни яратиб бериш, ишчиларга маиший ва савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш ҳақида ғамхўрликни кучайтириш лозим.

Шаҳар ва район партия комитетлари, халқ депутатлари Советлари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг кўрсатмаларига амал қилиб, ҳар бир ишчи-хизматчига нисбатан ўз хизмат вазифасини сўзсиз бажариши учун талабни кучайтиришлари лозим. Партия ташкилотлари бинокорлар, монтажчилар, лойиҳачилар ва буюртмачилар коллективларининг фаолиятига шу нуқтаи назардан баҳо беришлари лозим. Областимиз бинокорларининг капитал қурилишида барча ишларни янада самаралироқ олиб бориш имкониятлари кўп. Улардан оқилона фойдаланиш партия, совет ва хўжалик органларининг бурчи ҳамда вазифасидир.

«Ташметрострой»: сўнгги юз метр

«Ташметрострой» иккинчи бошқармаси ишчилари Тошкент метросининг ишга тушириладиган участкасини яхлит қиладиган сўнгги юз метрни қазий бошладилар. Бу ерда трасса пойтахтнинг бош проспектларидан бири — Ш. Рашидов номли проспект билан кесишади.

«Ўзбекистон» станцияси шу проспект остида бўлади. Унинг катта қисми — Абай кўчаси томонидан тушиладиган вестибюл, вагонларга кириш платформасининг 85 метри хомаки битказиб қўйилди. Алексей Люстернинг комплекс бригадаси платформанинг қолганини битказади, иккинчи вестибюлни, шамоллатиш камераси ва тоннеллардаги ҳавонинг босимини бир маромга келтирувчи вентсбойкани қуриб битказади. Муддатлар эса тиғиз: проспектни 1 майгача очиш лозим. Ҳолбуки нормага кўра бу ишни октябргача ҳам чўзса бўларди. Лекин октябрда трассадан пассажирлар тушган поездлар ўтиши керак. Шундай қилиб сўнгги юз метрда ҳисоб кунлар билан эмас, балки соатлар билан олиб борилмоқда.

Ишлар ҳажми эса катта. 2.899 куб метр йиғма темир бетон ўрнатилади, 5.869 куб. метр монолит қуйилади, 27,7 минг квадрат метр гидроизоляция, бир минг куб метр мармар ва гранит ишлатилади.

Станция кўркам бўлади, унинг гумбазлари остида пахта чаноғига ўхшайдиган қандиллар порлаб туради.

Безакчилар мумкин бўлган жойда пол гранитларини ётқизиб деворларни безашга киришдилар. Лекин ҳозир сўнгги участкани қазиб очиш энг муҳим вазифа. Ер ковловчилар уч смена бўлиб ишламоқдалар.

Буларнинг кетидан безакчилар, электриклар, сантехниклар ва бошқа кўп кичик пудратчи ишчилар ўз вазифаларини адо этиб борадилар.

Георгий Люстернинг донгдор коллективи «Космонавтлар проспекти» станциясида сўнгги «чизғи»ларни бажармоқда ва ҳисобга кўра «Ўзбекистон» станциясига ўтиши лозим.

Метрополитен иккинчи линиясининг биринчи навбати Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигигача — муддатидан 14 ой илгари фойдаланишга топширилади.

(ЎзТАГ мухбири).

ЎЗБЕКИСТОН—МОНГОЛИЯ

АЛОҚАЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Совет-монгол дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлими мамлакатларимиз халқлари ўртасида қардошлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш соҳасида ўтган йили амалга оширилган ишларга якун ясади. 1983 йилда бўлимимиз фаолияти асосан республикамиз жамоатчилигини МХР халқининг социализм қуришдаги, МХРП XVIII съезди қарорларини амалга оширишдаги муваффақиятлари, социалистик Монголиянинг фан-техника, маданиятни ривожлантиришдаги ютуқлари билан яқиндан таништиришга қаратилди.

Ўзбекистонда бўлиб ўтган Монголия Халқ Республикаси кунлари республикамиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида катта воқеа бўлди. Бу кунларда МХР ҳукумати раҳбарлари, монгол-совет дўстлик жамияти активлари, қўшни республиканинг фольклор ва эстрада ансамбллари, лекторлари, кинооператорлари, журналистлари иштирок этдилар.

МХР кунлари давомида Монголиянинг тасвирий ва халқ амалий санъати кўргазмаси, «Ҳозирги Монголия» фотокўргазмаси ташкил этилди. Республикамиз кино уйида монгол фильмларининг кинофестивали ўтказилди. Монгол дўстларимиз Тошкент шаҳри ва области саноат корхоналари, илмий муассасалари, ўқув юртларида бўлдилар, Самарқанд, Бухоро, Навоий, Фарғонага саёҳат қилдилар.

Бўлимимиз мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун бошқа тадбирларни ҳам кўрмоқда. Тошкент жамоатчилиги Монголия халқ революциясининг 62 йиллигини, СССР ва МХР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 37 йиллигини кенг нишонлади. «Ташкнига» билан ҳамкорликда июль ойида «Дўстлик» китоб магазинида Монголия адабиётининг анъанавий ўн кунлиги бўлиб ўтди.

Совет-монгол дўстлик жамиятининг Ўзбекистон бўлими МХРга турли фотокўргазмалар, адабиётлар, республикамиз рассомларининг асарларини мунтазам юбориб турипти.

Совет-монгол халқлари ўртасидаги дўстлик алоқаларини кенгайтириш ва чуқурлаштиришда жамиятнинг бошланғич ташкилотлари муҳим ишларни амалга оширмоқдалар. Ҳозирги пайтда фақат республика бўлимимиз атрофига 401 та бошланғич ташкилот уюшган. Улар меҳнат коллективларида совет-монгол дўстлиги кечалари, турли суҳбатлар ўтказяптилар.

Бу йил ҳам мамлакатларимиз халқлари ўртасидаги қардошлик алоқаларини мустаҳкамлаш учун кўпгина тадбирларни амалга ошириш режаланган.

И. ЖАББОРОВ,
совет-монгол дўстлик жамияти Ўзбекистон бўлимининг масъул секретари.

ТОШКЕНТ тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор тикувчиси Дилором Комилова социалистик мусобақада актив иштирок этиб, меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришяпти. Моҳир чевар айни пайтда 1985 йилнинг сентябрь ойи ҳисобига маҳсулот топшираяпти.

А. Тўраев фотоси.

ИЛМИЙ ЖАСОРАТ

Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА

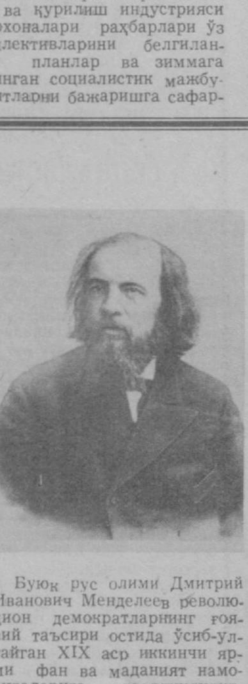

Буюк рус олими Дмитрий Иванович Менделеев революцион демократларнинг ғоявий таъсири остида ўсиб-улғайган XIX аср иккинчи ярми фан ва маданият намоёндаларига тааллуқлидир. Қомусчи олим, истеъдодли педагог, йирик жамоат арбоби бўлган Менделеев Россияда фан, саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ишига салмоқли ҳиссасини қўшди.

Д. И. Менделеев 1834 йил 8 февралда (27 январда) Тобольск шаҳрида гимназия директори оиласида дунёга келди. У 1855 йилда Петербургда бош педагогика институтининг физика-математика факультетини тугаллаб, шундан бир йил ўтгач Петербург университетида магистрлик диссертациясини ҳимоя қилди.

1859—1861 йилларда у Германияда илмий командировкада бўлди. Ана шу пайтда у суюқликлар қайнашининг критик температураси мавжудлигини биринчи бўлиб аниқлади. Бу кашфиёт газлар ва суюқликлар тўғрисидаги фанни ривожлантиришга жуда катта таъсир кўрсатди.

1865 йилда докторлик диссертациясини ҳимоя қилганидан сўнг Дмитрий Ивановичга Петербург университетининг профессори унвони берилди. Бу ерда у 1867 йилдан 1890 йилгача умумий химия кафедрасига раҳбарлик қилди.

1869—1871 йилларда Менделеев ўзининг «Химия асослари» асарини нашр қилди. Химия бўйича жаҳон адабиётида бунга тенг келадиган асар шу пайтгача бўлмаган эди. У бир неча марта рус тилида нашр қилинди, сўнг инглиз, немис ва француз тилларига таржима қилинди.

Д. И. Менделеев табиатшуносликнинг асосий қонунларидан бири — кимёвий элементларнинг даврий қонунини кашф этган олимдир. Бу қонун асосида у элементларнинг даврий системасини ишлаб чиқди. Ф. Энгельс элементларнинг даврий системаси кашф этилишини «илмий жасорат» деб айтган эди.

Ғоят меҳнатсевар, жўшқин куч-ғайратли, кўп соҳада билимдон бўлган Д. И. Менделеев химия билан бир қаторда физика, метрология, метеорология ва бошқа фанларда кўпгина кашфиётлар қилди. Унинг илмий фаолияти амалий ишлар билан бевосита боғлиқ эди. Дмитрий Иванович нефть, кўмир, металлургия ва химия саноатига алоҳида эътибор берарди. У амалий тавсиялар бериш учун бир неча бор Боку нефть конларига борган. Менделеев нефть қувурларини ўтказиш ташаббускори бўлган. Олим Донбасс табиий бойликларини тезроқ ўзлаштириш бўйича тадбирлар ишлаб чиққан, кўмирни ер остида газга айлантириш ғоясини олға сурган.

1892 йили Д. И. Менделеев ўлчов ва оғирликлар депосига ишга киради. Бир йилдан сўнг бу депо унинг ташаббуси билан ўлчов ва оғирликларнинг бош палатасига айлантирилади. Бу йиллар давомида у метрология соҳасида ажойиб тадқиқотлар олиб боради. Олим Россияда метрик системани жорий этиш зарурлигини қайта-қайта уқтирарди. Д. И. Менделеев таниқли рус химиклари билан биргаликда Россия химия жамиятини тузади.

Олимнинг асарлари кўпгина мамлакатларда машҳур эди. У кўпгина рус ва чет эл жамиятларининг, Рим, Париж, Берлин ва бошқа академияларнинг фахрий аъзоси бўлган.

Д. И. Менделеевнинг кўпгина буюк ғоялари ва таклифлари Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонгандан сўнг рўёбга чиқарила бошланди.

Мамлакатимизда буюк рус олими туғилган куннинг 150 йиллиги кенг нишонланмоқда. Бу санага бағишланиб тантанали мажлис ўтказилади. Май ойида эса умумий ва амалий химия бўйича XIII Менделеев съезди бўлиб ўтади. Олимнинг ватани Тобольскда Д. И. Менделеев ҳайкали қуриляпти. Ленинград Давлат университетида мемориал комплекс ташкил этилмоқда. Москва метрополитени станцияларидан бирига Д. И. Менделеев номини беришга қарор қилинган.

Д. И. Менделеевнинг ҳаёти бутун умрини ватанга ва фанга бахшида қилишнинг ёрқин тимсолидир. Буюк олимнинг илмий жасорати ҳозирги кунларимизда ҳам фан кашфиётларига ва халқ фаровонлигини оширишга хизмат қилмоқда.

СУРАТДА: Дмитрий Иванович МЕНДЕЛЕЕВ.
ТАСС фотохроникаси.

СССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ ВА СССР ДАВЛАТ БАНКИДАН

Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЭСДАЛИК ТАНГАСИНИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШ ТЎҒРИСИДА

Рус химиги Д. И. Менделеев туғилган куннинг 150 йиллиги муносабати билан 1984 йил 8 февралда 1 сўмлик эсдалик тангаси муомалага чиқарилади.

1 сўмлик эсдалик тангаси оқ рангли мис-никель қотишмасидан тайёрланади ва диаметри 31 миллиметрли доира шаклида бўлади.

Танганинг ўнг ва тескари томонлари қирраси қабариқ қилиб ишланади.

Танганинг ўнг тарафига СССР давлат герби ва «СССР» «1 сўм» ва «1984» деб ёзилади.

Танганинг тескари тарафига Д. И. Менделеевнинг рельеф тасвири ва унинг ўнг тарафига «1834» ва «1907» саналари жойлаштирилади, қуйи қисмига «Д. И. Менделеев» деб ёзиб қўйилади.

Танганинг юзасига «один рубль» сўзлари икки қайта ўйиб ёзилиб, ораси икки нуқта билан ажратилади.

КПСС Марказий Комитети декабрь (1983 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга!

БРИГАДА КЕНГАШЛАРИ

ЎН БИРИНЧИ беш йилликнинг уч йилига якун ясадик. Партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини изчил амалга ошириб келаётган хўжалигимиз меҳнаткашлари учун бу уч йил катта ғалабалар йили бўлди, десам янглишмаган бўламан. Бу давр ичида совхозимизда маҳсулот етиштириш анча кўпайди, деҳқончилик маданияти юксалди. Чорвачилик соҳасида ҳам қувончли натижалар қўлга киритила бошланди. Энг муҳими ишчиларимизнинг моддий фаровонлиги яхшиланиб бормоқда.

Ўн биринчи беш йилликнинг уч йилида давлатга 1500 тонна ўрнига 2043 тонна ғалла, 290 тонна ўрнига 603 тонна маккажўхори дони; 11 минг 100 тонна ўрнига 13 минг 453 тонна картошка, 12 минг 25 тонна ўрнига 16 минг 510 тонна сабзавот маҳсулотлари сотилди. Ҳўл мева, узум етиштириш бўйича зиммага олинган социалистик мажбуриятлар ошириб адо этилди.

Албатта, бу ютуқларга ўз-ўзидан эришилмади. Экин майдонларимиз қир-адирликлардан иборат. Бу ерларга сув етказиб берувчи ягона манба Хандам каналидир. Лекин бу ердан олинаётган сув лалми майдонларнинг фақат учдан бир қисмига етади холос. Шунинг учун аввало, ҳар қатра сувдан тежаб-тергаб фойдаланамиз. Сувчилар ўртасида бир литр сувдан икки-уч литр сувнинг самарасини олиш ҳаракати кенг ёйилган. Агротехник тадбирлар комплексини амалга оширишда ишнинг сифатига алоҳида аҳамият берилмоқда. Ишчиларга меҳнатнинг пировард натижасига қараб ҳақ тўлаш жорий этилди. Илғорлар тажрибасини кенг ёйиш билан биргаликда қолоқ коллективларнинг иши чуқур таҳлил этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси иш унумдорлигини ошириб, янада кўпроқ маҳсулот етиштириш имкониятини беряпти.

Сўнгги йиллардаги яна бир катта ютуғимиз барча далачилик бригадаларининг пудрат усулига ўтганлиги бўлди. Дастлабки йилларда бу соҳада ҳам қийинчиликлар юз берди. Ойлик маошини кам олган механизатор ва ишчилар ранжиидди. Лекин йил якунланганда бу бригадаларда меҳнат унуми ва маҳсулот етиштиришда катта ўсишга эришилиб, мўмай даромад олинди. Пудрат усулида меҳнат қилаётган бригадаларда кам сарф-ҳаражат билан кўпроқ маҳсулот етиштириш шиорга айланди.

Эндиликда бригаданинг ҳар қандай ички муаммоларини унда ташкил этилган совет аъзоларининг ўзлари ҳал қилишади. Масалан, ишларни тақсим қилиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишчиларни рағбатлантиришга тақдим этишни уларнинг ўзлари бажарадилар. Коллектив аъзолари ҳозир ҳар бир тадбирни ўз вақтида бажариш, ҳамма соҳада тежамкорликка эришиш уларга катта фойда келтиришини жуда яхши биладилар. Шунинг учун ҳам бу бригадаларда ҳосилдорлик кескин ортиб боряпти.

Совхоз партия ва касаба союз ташкилоти бригадалар ўртасидаги социалистик мусобақанинг янги-янги формаларини ишлаб чиқишмоқда. Ҳозир хўжалигимизда мусобақага якун ясашда ишнинг фақатгина натижаси эмас, сифати ҳам ҳисобга олинади. Бу етиштирилаётган маҳсулотнинг сифатини юқори бўлишини таъминлашда муҳим роль ўйнаётир.

Хўжалигимизда ўрта ва қуйи бўғин кадрлари билан ишлашга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Эндиликда бригада ва фермаларда коллектив ишончини қозонган, ишлаб чиқаришни яхши биладиган кишилар раҳбар этиб тайинланмоқда.

Масалан, бригада ва бўлим бошлиқларининг 40 процентдан ортиғи олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган мутахассислардир. Бундан уч йил бурун энг қолоқ бригадага коммунист Абдурашид Абдувоситов етакчи қилиб тайинлангач, бу ерда иш юришиб кетди. Ўтган йили эса улар ҳар гектар майдондан пландаги 110 центнер ўрнига 150 центнердан картошка йиғиштириб олиб, энг юқори натижага эришдилар. Мирғиёс Солиҳов, Ҳабибулла Салимов, Соломон Ли ва Станислав Ли сингари ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам мўл ҳосил етиштирилди.

Чорвачилик хўжалигимизда энг кенжа, лекин истиқболи порлоқ соҳа. Ҳозир фермаларда 250 бош қорамол, 1470 бош қўй ва эчки, 3119 бош парранда парвариш қилинмоқда. Давлатга гўшт, сут, тухум ва жун сотиш бўйича 1983 йил планлари ортиғи билан бажарилди.

Эндиликда чорвачиликни янада ривожлантириш, мол ва паррандалар бош сонини кўпайтириш, айни пайтда уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, фермаларни механизациялаштириш устида тинмай иш олиб боряпмиз. Бу тадбирлар амалга оширилгач, қорамоллар бош сони 500 тага, шу жумладан соғин сигирлар 340 тага етказилади. Бундан ташқари, 1800 бош қўй-эчки, 50 бош чўчқа, 8 минг парранда ва 25 бош от боқилади. Ўн биринчи беш йиллик охирига бориб маҳсулот етиштиришни бир неча баробарга кўпайтирамиз.

Қаерда меҳнаткашларга яхши шароит яратилса, ўша ерда ишда унум, қут-барака бўлади. Шунинг учун ҳам ишчилар тўғрисида, уларнинг турмуш фаровонлигини ошириш доимий эътиборимизда бўлмоқда. Совхоз марказида 62 хонадондан иборат «Дўстлик» посёлкаси бунёд этилган. У йилдан-йилга ободонлашиб, кенгайиб бораётир. Барча оилалар табиий газ, водопровод суви билан таъминланган. 1983 йилда янги телефон автомат станцияси, фельдшер-акушерлик пункти, 140 ўринли «Нилуфар» номли болалар боғчаси, 320 ўринли янги мактаб биноси қуриб фойдаланишга топширилди. Янги йил арафасида саккиз оила ҳовли тўйларини ўтказишди.

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми бизнинг олдимизга янада катта вазифаларни қўйди. Биринчи навбатда меҳнат унумдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалигини жадал суръатларда ривожлантириш хўжалик юритишни такомиллаштириш, бригадада пудратини кенг жорий этиш ҳар бир ишчининг юқори унум билан ишлашига эришишимиз керак. Совхозимизда Пленум материаллари асосида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Биз 1984 йилда эл дастурхонига янада мўл-кўл сабзавот ва картошка, чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериб, Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

Т. НАЖИМОВ,
Оҳангарон районидаги Будённий номли совхоз директори.

*

БЕКОБОД районидаги Ленин номли колхознинг илғор сут соғувчиси Буражаб Йўлдошева бу йил 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 5 минг килограммдан маҳсулот олиш учун курашмоқда. У қишловни намунали ўтказиб, ҳар куни сигирлардан 10 килограммдан ошириб сут соғиб топширмоқда.

М. Қорабеков фотоси.

*

ИШ ЖОЙЛАРИ ОРАСТА

ТОНГ. Ҳаво очиқ. Ҳали қишлоқ аҳлининг кўпчилик қисми ширин уйқуда. Бу пайтда фақатгина ферма томон ошиқаётган қиз-жувонларнинг суҳбати, шодон кулгуси осуда тонгнинг тинчини бузади.

Фермадаги махсус хонадан бирин-кетин эгниларига оппоқ халат кийиб, соғиш аппаратларини олган чорвадорлар чаққон ҳаракатлар билан ишга киришишаяпти.

— Ҳорманглар, қизлар,— деди эшикдан кириб келган қиз ҳамкасбларига.

— Яна халатсиз кирдингми, Гулзода, қоидани бузмагин-да! — деди, — у билан саломлашгач Ленина опа.

— Кечирасиз опажон, мен ҳозир, — дея Гулзода қайтиб кетди.

Тозалик, саранжом-саришталик Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхози сут-товар фермаси соғувчиларининг кундалик фаолиятига сингиб кетган. Иш жойинг, меҳнат қуролларинг соз, озода бўлса унумдорликнинг ортиши, кўнгилларнинг равшан бўлишини соғувчи қизлар яхши билишади. Шунинг учун ҳам улар фермада ўзлари ўрнатган бу қоидага қатъий амал қилишади.

Ленина Норбоева, Халифа Булдурова, Гулзода Масабоева, Алима Қорабекова ва Алима Бозорбоевалар сут-товар фермасининг пешқадамлари. Улар ўтган йили қарамоғларидаги ҳар бир сигирдан 3200 килограммга етказиб сут соғиб олишди.

— Бу қизлар бизнинг фахримиз, — дейди молбоқар Эгамберди Тожиев. — Улар ўзларига биркитилган сигирларнинг тўла рацион асосида боқилишини таъминлашаяпти.

Янги йилдан бошлаб колхоз сут-товар фермасида ишларни комплекс механизациялаштиришга катта эътибор берилмоқда. Соғувчи қизлар қарамоғидаги моллар сони кўпайтирилди. Бу йил улар ҳар бош сигирдан янада кўпроқ сут соғиб олиш учун курашишяпти.

А. НОСИРОВА.

ФАН—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

СЕРҲОСИЛ НАВЛАР КЎПАЯДИ

УН БИРИНЧИ беш йилликда мамлакатимизда етиштириладиган «оқ олтин» миқдори ҳар йили камида 9,2—9,3 миллион тоннага, шу жумладан, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 5,9 миллион тоннага етказилиши даркор. Шунинг учун ҳам республикамизда пахта етиштиришни кўпайтириш учун унинг уруғчилигини юксалтиришга, сермаҳсул эртапишар, вилтга чидамли навларни тайёрлашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу жиҳатдан олганда институтимизда анчагина ишлар қилиняпти.

Мамлакатимизда ўтказилган беш маротаба нав алмаштиришнинг учтаси институтимизнинг етакчи генетик селекционерлари кашф этган навлар ҳисобига амалга ошганлигини таъкидлаш, ўринлидир.

СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасида: «Деҳқончиликда қўлланиладиган индустриал технология талабларига жавоб берадиган қишлоқ хўжалик экинларининг янги сортлари ва гибридлари бўйича олиб бориладиган ишлар кучайтирилсин. Атроф муҳитнинг ноқулай омилларига бардошли, юқори сифатли касалликлар ва зараркунандаларга чалинмайдиган янги навлар жорий қилинсин»,— деган ўринли талаблар қўйилди. Кейинги йилларда селекциячиларимиз ана шу талаблар асосида иш олиб бормоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг яқиндагина матбуотда эълон қилинган «Ғўза селекцияси — уруғчилиги ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорида республикамизда навлар сифатини янада яхшилаш, синаш станцияларида ростмана тажрибадан ўтган, машинада териб олишга мос бўлган ҳосилдорлиги, толасининг пишиқлиги, касалликка чидамлилиги билан устун турадиган навларни деҳқон даласига йўллаш кераклиги алоҳида қайд қилинди.

Қарорда селекция назарий асосларини ишлаб чиқиш ва селекция методларини такомиллаштириш борасидаги тадқиқотларни кучайтириш» зарур деб кўрсатилди.

Маълумки, институтимиз 1977 йилдан буён ғўза селекцияси ва уруғчилиги билан шуғулланувчи республикаларнинг селекция марказига (селекцентрга) айлантирилган. Ўтган йилнинг декабрь ойида бу марказнинг навбатдаги XX — координацион кенгашида селекционерларнинг 27 та янги навлари муҳокама қилинди. Булардан 18 таси барча хусусиятлари (серҳосиллиги, эртапишарлиги, вилтга бардошлилиги, толасининг технологик белгилари) бўйича истиқболли деб топилди ва 1984 йилда Давлат нав синаш комиссияси томонидан синаб кўришга қарор қилинди. Булар орасида институт тадқиқотчилари томонидан яратилган 4 та нав (ВНИИССХ-2, С-5616, С-4885 ва Қарши-6) ҳам бор.

Ўтган йили селекционерларимизнинг қимматли тола берадиган ингичка толали С-6040 нави районлаштирилди. Худди шунингдек, институтимиз ходимлари иштирокида олинган «АН — Боёвут-2» нави ҳам ҳаётга йўлланма олди. Умуман, селекционерларимиз яратган янги навлар сони 10 тага етиб, уларнинг ишғол этган майдони эса анчага етди. Бу навларни экиш туфайли 100 миллион сўмлик иқтисодий самарага эришилди.

Ҳозирги пайтда давлат нав синаш тармоқларида кашфиётчиларимизнинг яна 15 та энг истиқболли навлари синовлардан ўтмоқда. «Тошкент-8», «Тошкент-9», С-6524, С-6041, С-4880, Қарши-4,5, С-9070 кабилар шулар жумласидандир. Булар ичида сермаҳсул, аъло сифатли тола берадиган, чигити таркибида ёғ моддаси сероб бўлган навлар мавжуд, албатта. Ана шундай навлардан бири С-4880 бу йил жуда кўплаб майдонларда кўпайтирилади.

Юқоридагилардан равшанки, институт мутахассислари беш йилликнинг учинчи асосий йилини партия XXVI съездини, КПСС Марказий Комитетининг қатор Пленумлари қарорларини амалга оширишда муносиб муваффақиятларга эришган ҳолда якунладилар ва янги режалар асосида изланишни давом эттирмоқдалар.

Маълумки, пахтакорларга энг манзур, интенсив типдаги навларни яратиш аниқ пухта ишлаб чиқилган тадқиқотлар системасига ҳамда малакали кадрларга кўп жиҳатдан боғлиқ. Институтда булар эътиборга олиниб, айрим лабораториялар қайта тузилди, замонавий жиҳозлар билан бойитилди, зонал лабораториялар ташкил этиш планлаштирилди. Илмий кадрларни аспирантура орқали тайёрлашга, диссертация ёқлашни ўз муддатларида таъминлашга катта аҳамият берилмоқда. Энг муҳими, тадқиқотчилик кўлами кенгайтирилиб, олинадиган натижаларни янада салмоқли бўлишига, фундаментал ва амалий ечимларни ҳал этишга барча шарт-шароитлар яратилмоқда. Жамики қулайликларга эга бўладиган «Селекция комплекси»ни қуриш жадал суръатлар билан давом эттирилмоқда.

Т. ХОЛХУЖАЕВ,
Г. С. Зайцев номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бутуниттифоқ ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими, биология фанлари кандидати.

Э. ҲАСАНОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

С. ОДИЛОВ,
илмий ходим.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ПРЕЗИДИУМИДА

ДОКТОРЛИК ДИПЛОМЛАРИ

● Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Бу анжуманда академия президенти О. С. Содиқов фан доктори деган олимлик даражаси ва профессорлик унвонига сазовор бўлган бир группа кишиларга дипломлар топширди.

Тантанада сўзга чиққан Самарқанд Давлат педагогика институтининг кафедра мудири, профессор Б. Нормуродов ва бошқа олимлар меҳнатларига берилган юксак баҳо учун партия ва ҳукуматимизга миннатдорчилик билдирдилар.

БЎЛИМ ФАОЛИЯТИ ЯНАДА ЯХШИЛАНАДИ

● Республика Фанлар академияси президиумининг навбатдаги кенгашида «Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлими томонидан КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини бажариш бўйича Ўзбекистон ССР Фанлар академияси белгилаган тадбирларнинг бажарилиши ҳақида»ги масала кўриб чиқилди. Бу борада бўлим академик- секретари, академиянинг мухбир аъзоси Ж. Х. Хамидов ахборот берди.

Кенгашда бўлимнинг илмий муассасалари томонидан тадқиқотлар самарадорлигини ошириш, параллелизм, такрорийликларга чек қўйиш борасида бирмунча ишлар қилинганлиги таъкидланди. Тематик планлар, институтлар структураси қайта кўриб чиқилди, лабораторияларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш чоралари белгиланди.

Бўлим институтлари олимларининг кўпроқ эътибори серҳосил, вилтга чидамли, тола сифати юқори бўлган пахта навлари яратишга, чўл ва ярим чўлларда яйловлар унумдорлигини ошириш, табиат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, ҳайвонот дунёсини муҳофаза этиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилишга қаратилди.

СЕКЦИЯЛАР ЙИҒИЛИШИДАН СЎНГ

● Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг кенгашида СССР Фанлар академиясининг секциялар умумий йиғилишида иштирок этган қатор олимлар ахбороти тингланди.

Кенгашда сўзга чиққан академиклар О. Содиқов, Э. Юсупов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир — аъзоси П. Хабибуллаев, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси бўлимларининг академик секретарлари — академиклар Х. Боймуҳамедов, Т. Нурмуҳамедов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари Т. Рашидов, Ж. Ҳамидовлар кенгаш қатнашчиларини СССР Фанлар академияси президиумининг секциялар умумий йиғилиши якунлари ва қарорлари билан таништирдилар.

Олимлар бундан буён куч ва маблағларни илм-фаннинг асосий йўналишларини ривожлантириш йўлида марказлаштириш юзасидан ўз фикр, мулоҳазаларини билдирдилар.

Ж. ЭРГАШЕВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

САНТЬЯГОДА ШИДДАТЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

БУЭНОС-АЙРЕС. Чилидан олинаётган хабарларга кўра, Сантьягонинг марказий кўчалари яна полициячилар билан фашист режимига қарши норозилик намойиши қатнашчилари ўртасидаги шиддатли тўқнашувлар майдони бўлиб қолди. Полиция намойишчиларни тарқатиб юбориш учун кўздан ёш оқизадиган газ ва сув пуркайдиган машиналарни ишга солди. Неча ўнлаб кишилар қамоққа олинди.

Намойиш диктатурага қарши оппозициянинг салкам 7 минг киши иштирокидаги оммавий митинги тугагандан кейин бошланди. Митингни халқ демократик ҳаракати уюштирди. Коммунистик партия, социалистик партия ва яширин шароитда иш кўраётган бошқа сўл партиялар кирган шу ҳаракат қатнашчилари оппозициядаги бошқа бирлашма — демократик иттифоққа Пиночетни ағдариб ташлаш йўлида биргаликда кураш олиб бориш учун битим тузишни таклиф этдилар. Халқ демократик ҳаракатининг раиси М. Альмейда диктаторнинг сиёсий майдондан олиб ташланиши ва мувaққат демократик ҳукумат тузилиши учун муштарак кураш программаси лойиҳасини баён этди. Фашистларнинг 1980 йилги конституциясини бекор қилиш, янги конституция лойиҳасини тайёрлаш учун таъсис ассамблеясига сайлов ўтказиш, охранкани тарқатиб юбориш, фашистлар тўнтаришидан кейин «бедарак йўқолган» барча кишиларнинг қисматини аниқлаш, қонли ёвузликларда айбдор бўлганларни жазолаш, экономикадаги кризиснинг олдини олиш учун фавқулодда чоралар кўриш тўғрисидаги талаблар программага асос қилиб олинган.

Митинг қатнашчилари фашистлар ўлдирган халқ президенти С. Альенденинг, коммунист шоир П. Нерудaнинг, Чили халқ озодлиги учун ҳалок бўлган барча курашчиларнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар. Митинг вақтида Америка байроғи ёқиб ташланди.

МОНОПОЛИЯЛАРНИНГ ҲУКМРОНЛИГИГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН!

ЛИМА. Миллатлараро монополиялар билан халқаро валюта фондининг ҳукмронлиги Перу бошидан кечираётган иқтисодий қийинчиликларнинг асосий сабабларидан биридир. Халқаро валюта фонди мамлакатни қарз ботқоғига ботириб қўйиб, Қўшма Штатларнинг кўрсатмаси билан ундан социал эҳтиёжларга давлат ҳаражатларини кескин камайтиришни талаб қилмоқда. Бу эса кенг аҳоли табақаларининг моддий аҳволини ёмонлаштиришга ва мамлакатдаги норозиликни кучайтиришга олиб бормоқда, дейилади мамлакатнинг энг катта касаба союз бирлашмаси — Перу меҳнаткашлари умумий конфедерациясининг бу ерда тарқатилган баёнотида.

Конфедерациянинг ҳужжатида уқтириб ўтилишича, кейинги вақтнинг ўзида Лима, Арекипа, Кускода ва бошқа бир қанча шаҳарларда меҳнаткашлар билан ўқувчи ёшларнинг оммавий ғалаёнлари бўлиб ўтди. Маориф эҳтиёжлари учун кўпроқ маблағ берилишини талаб қилаётган студентлар бу ғалаёнларни қўллаб-қувватладилар. Намойишчиларни ҳайдаб юбориш учун юборилган полиция ўқ отиш қуролини ва кўзни ёшлантирувчи газ солинган гранаталарни ишга солди. Натижада ўндан кўпроқ киши жароҳатланди ва юзга яқин киши қамоққа олинди.

(ТАСС, 7 февраль).

ЛКПнинг XXIV съезди

ЛЮКСЕМБУРГ, 6 февраль. (ТАСС мухбири). Бу ерда Люксембург Коммунистик партиясининг XXIV съезди бутун дунёда тинчлик учун, Люксембургда социал тараққиёт ва демократик ўзгартишлар, халқаро пролетар бирдамлигини мустаҳкамлаш учун курашни кучайтириш белгиси остида, ўз сафларининг мустаҳкам бирлиги ва жипслиги вазиятида ўтди.

Люксембург коммунистларининг анжумани бир қанча муҳим ҳужжатларни қабул қилди.

Съезд «Дунёдаги курашаётган халқлар билан бирдамлик» резолюциясини маъқуллади, бу ҳужжатда люксембурглик коммунистлар Лотин Америкаси, Ўрта ва Яқин Шарқ, Африка Жануби, Ҳиндихитой халқларининг, Осиёдаги барча халқларнинг миллий озодлик, миллий суверенитет ва социал тараққиёт йўлидаги одилона курашини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини изҳор этдилар.

Съезд делегатлари ЛКП Марказий Комитетининг янги составини сайладилар. Шундан кейин бўлиб ўтган ЛКП янги составдаги Марказий Комитетининг биринчи пленумида яна Р. Урбани партиянинг раиси этиб сайланди.

А. БАЛЕБАНОВ.

«КОСПАС» ҚУТҚАРДИ

ПАРИЖ, 6 февраль. (ТАСС). Фалокатга учраган кемалар ва самолётга ёрдам берувчи халқаро система ўзининг ишончли ва самарали эканлигини тасдиқлади. Бу система алоқа йўлдошларидан фойдаланиб ишлайди ва «Коспас» деб аталади. 1983 йилда Франциянинг Тулузадаги биргина космик алоқа станцияси система ретрансляция этувчи фалокат сигналларини 15 марта қабул қилди ва бу 50 кишининг ҳаётини сақлаб қолишга имкон берди, дейилади Франция космик тадқиқотлар миллий маркази бу ерда матбуот учун тарқатган ахборотда.

Бундан бир ярим йил аввал СССР, АҚШ, Франция ва Канада биргалашиб тузган «Коспас» системаси ҳозирча синовлар босқичида турибди. Шу йил апрель ойида Францияда ўтказиладиган халқаро симпозиумда эксперимент якунлари чиқарилади ва ундан фойдаланиш истиқболлари белгилаб олинади.

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

НЬЮ-ЙОРК. Исроил маъмурлари араблардан босиб олинган ерларда қилаётган жабр-зулмлар муносабати билан фаластин озодлик ташкилотининг БМТ ҳузуридаги доимий кузатувчиси кескин норозилик билдирди. Маълумки, сионистлар туб араб аҳолисига нисбатан «сиқиштириш сиёсати»ни ўтказиб, унинг ерларини мусодара қилмоқдалар, уй-жойларидан маҳрум этмоқдалар, мактабларни ёпиб қўймоқдалар ва касалхоналарни бузиб ташламоқдалар, шу тариқа улар арабларни ўзлари туғилиб ўсган жойларни ташлаб кетишга ва янги чиққан мустамлакачиларга жой бўшатиб беришга мажбур қилмоқдалар.

Исроил маъмурлари 2 февраль куни Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги энг катта Бир—зайт университетини ёпиб қўйиб, 1400 фаластинлик студентни машғулотларга қатнаш имкониятидан маҳрум қилганликлари норозилик билдириш учун сабаб бўлди.

(ТАСС, 7 февраль).

МИЛИТАРИСТЛАРНИНГ УЮШМАСИ

ТОКИО, 6 февраль. (ТАСС). Бугун Сикоку ороли яқинида Японияда АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг жуда катта қўшма машқлари бошланди. Тўрт кун давом этадиган бу машқларда мамлакат жанубидаги тўртта базада жойлашган Япония ҳарбий ҳаво кучларининг 170 та қирувчи самолёти ҳамда Кадэн ва Ивакуни базаларидаги АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг 112 та қирувчи ва штурмчи самолёти, шунингдек осмондан туриб бошқарувчи ва йўлга солиб турувчи «Е—3—А» самолёти ишга солинади.

Япония билан АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг қўшма машқлари 1978 йил ноябридан бери ўтказила бошлади. Бу галги, 56-машқ уларнинг энг каттаси ҳисобланади.

1 февралдан бошлаб АҚШ ва Жанубий Корея қуролли кучлари «Тим спирит-84» қўшма машқларини ўтказаётганлиги, денгиз десанти юбориш ва тушириш бу машқларнинг ўзаги эканлиги характерлидир. «Акахата» газетасининг уқтириб ёзишича, Америка-Жанубий Корея ва Америка-Япония машқларининг айни бир вақтда ўтказилиши Вашингтон, Токио ва Сеул ўртасидаги милитаристик иттифоқи мустаҳкамланиб бораётганидан далолат беради.

ФРАНС ПРЕСС АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ПАРИЖ, 6 февраль. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Теҳрондан маҳаллий матбуотга асосланиб хабар қилишича, Эрон олий суди 1983 йилнинг майида тақиқланган Эрон халқ партияси «яширин ташкилоти» аъзоларидан 13 кишини қатл этиш тўғрисидаги ҳукмни тасдиқлаган.

Ислом ҳарбий трибунали бюроси Франс Пресс агентлиги мухбирининг саволига жавоб қайтариб, ўлим ҳукмлари чиқарилганлигини тасдиқлади. Аммо бюро жазога ҳукм этилганларнинг номлари қачон эълон қилинишини айтишдан бош тортди.

Вашингтоннинг қатъий «тавсия»ларига кўра Сальвадор ҳарбийлари ўз қўшинларини тубдан қайта ташкил этишга киришдилар. Биринчи навбатда қўшинларнинг сони кескин кўпайтирилмоқда. Жазо чоралари кўрувчи бу қўшинлардаги солдатларнинг умумий сонини 30 минг кишига етказиш кўзда тутиляпти. Айни пайтда қўғирчоқ ҳукуматнинг армияси энг янги Америка қурол-яроғлари билан қўшимча равишда таъминланяпти.

Суратда: ҳарбий хизматга олинган янги парашютчилар батальони машқлар бошланиши олдидан.

АП—ТАСС телефотоси.

ИСТИҚБОЛСИЗ ЙЎЛ

НЬЮ-ЙОРК, 6 февраль. (ТАСС). Жамоатчиликнинг норозиликларига ва конгрессда АҚШнинг Яқин Шарқдаги хатарли урушқоқлик йўлига қаршилик кучайиб боришига қарамай, Рейган маъмурияти Америка қўшинларини Ливандан олиб чиқиб кетмоқчи эмас. АҚШ вице президенти Ж. Буш Эн-Би-си телекомпанияси программаси орқали гапириб шуни очиқдан-очиқ айтди.

Маъмурият Ливандаги ўз мақсадларини амалга оширишга эришган тақдирдагина шу мамлакатдан АҚШ денгиз пиёда қўшинларини олиб чиқиб кетиши мумкин бўлади, деб даъво қилди у. Айни вақтда у Вашингтоннинг Ливан теварагидаги сиёсий ва дипломатик найранглари шу пайтгача ҳеч қандай натижага олиб келмаганини тан олишга мажбур бўлди.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МАМЛАКАТДА БИРИНЧИ

«УЗБЕКТЕКСТИЛЬМАШ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги заводи мамлакатда биринчи бўлиб қуввати оширилган КМ-90 маркали пиллакашлик автоматини тайёрлаб чиқара бошлади. Автомат бир соатда уч килограммдан зиёд ип тортади. Бу ип 30 метр шойи тўқишга етади. Бирлашманинг махсус конструкторлик бюросида яратилган автомат иш унуми жиҳатидан чет элларда ишланган энг яхши машиналардан қолишмайди.

Янги машинадан фойдаланиш натижасида шойи тўқиш корхоналарида юзлаб малакали ишчиларнинг қўли бўшашидан ташқари каттагина ишлаб чиқариш саҳни ҳам бўшайди.

ҚУРУВЧИЛАРГА РАҲМАТ

ЧИНОЗ районидаги Ильичёвск посёлкаси кун сайин чирой очиб бораётир. Посёлкани бунёд этаётган 131-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари участка қишлоқ шифохонасини ишга туширдилар. 50 ўринли касалхонада малакали врач ва ҳамширалар меҳнат қилишяпти. Унинг ёнида қишлоқ амбулаторияси ҳам бор. Райондаги «Партия XXIV съезди» совхози меҳнаткашлари бу қулайликлардан мамнун бўлиб, қурувчиларга раҳмат дейишмоқда.

УСТОЗЛАР ВА ШОГИРДЛАР

ЎН ИККИ нафар йигит-қиз тантанали равишда ишчилар сафига қабул қилиндилар. Уларни меҳнат ветеранлари — ўз мураббийлари самимий табриклашди. Ёшлар айниқса, илғор ишчи, КПСС XXVI съезди делегати О. Икматованинг сўзларини мароқ билан тинглашди. Ёш ишчилар номидан сўзга чиққан З. Юсупова, Х. Мадиёровлар ветеран ишчиларнинг энг яхши анъаналарини муносиб давом эттиришга, меҳнатда юксак унумдорликка эришишга сўз бердилар. Янгийўл пойабзал фабрикасида йигит-қизларни тантанали равишда ишчилар сафига қабул қилиш яхши анъанага айланиб қолган.

УРУҒЛАРГА «СИФАТ ПАСПОРТИ»

ТОШКЕНТ зонал ўрмон уруғчилик станцияси республикадаги ўрмон хўжаликларига юбориладиган юз хил дарахт ва бута уруғига «сифат паспорти» берди. Яхши униб чиқиши аниқланган 600 тонна уруғ экиш учун хўжаликларга жўнатилди.

ХАЛҚ ИЖОДИ ЧАШМАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институтида ўзбек мақолларини ишлаш, системага солиш ва рус тилига таржима қилиш ишлари тугалланди. Юзлаб бахшилар, аскиябозлар, эртакчилар бу ишда олимларга яқиндан ёрдам бердилар. Олимлар оғзаки халқ ижодиётидангина эмас, шу билан бирга ўзбек адабиёти классиклари, ҳозирги замон ёзувчилари асарларининг ҳам ҳикматли сўзларини териб олдилар.

Ҳамма мақоллар мавзуига қараб сараланган ва бўлимларга ажратилган. Улардан кўпларининг русча эквиваленти топилган. «Фан» нашриёти 30 минг нусхада чиқарган тўпламга рус тилига таржима қилинган 3 мингта ўзбек мақоли киритилган.

ПОЙТАХТНИНГ академик шаҳарчасида кейинги йиллар ичида бир неча янги билим муассасалари қад кўтарди. Суратда: Ўзбекистон ССР Фанлар академияси асосий кутубхонасининг биноси.

М. Нуриддинов фотоси.

ГРАЖДАН МУДОФААСИ

ҲАММА БИЛИШИ КЕРАК

Машҳур пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Азим Эрматов 1982 йилда пенсияга чиққач, колхоз граждан мудофааси штабининг бошлиғи қилиб тайинланди. У ўзига топширилган янги вазифани катта масъулият билан бажаришга киришди. Қишлоқ шароитида граждан мудофаасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун курашди. Ўтган давр мобайнида ташкилий-оммавий тадбирлар, ўқув-методик тажрибалар ўтказишни жонлантиришга эришди.

Янги, бошлиқ, аввало, мудофаа объектларининг чидамлилигини оширишга ҳаракат қилди. Объектлар ўқув қўлланмалари, янги дарсликлар, тематик плакатлар ва махсус брошюралар билан бойитилди. Нафас олиш органлари ҳамда терини ҳимоя қилиш воситаларининг сони кўпайтирилди, сифати яхшиланди. Уларни озода ва эҳтиёт қилиб сақлаш, керак бўлганда эса тўғри фойдаланишга қаратилган чоралар кўрилди.

Бундан ташқари химиявий ва радиоакцион разведка асбоблари, шунингдек, дегазация, дезактивация ўтказиш, турли қутқарув ишларини ташкил этиш учун зарур бўлган асбоб-ускуналар кўпайтирилди. Энг асосийси ҳимоя иншоотларида намунали тартиб ўрнатилди.

Колхозда граждан мудофааси билимларини пропаганда қилишга катта эътибор берилмоқда. Хўжалик клубида, ҳар бир участканинг кўзга кўринарли жойларида сифатли безатилган «Граждан мудофааси бурчаклари» ташкил этилган. Азим Эрматов раҳбарлигидаги ҳимоя штаби аъзолари колхозчилар орасида суҳбатлар, лекциялар ва амалий машғулотларни мунтазам ўтказиб туришибди. Ўтган йили махсус ўқув машқлари бўлиб ўтди. Машқлар жараёнида штаб бошлиғи А. Эрматовнинг етук ва тажрибали мутахассис сифатидаги фазилатлари намоён бўлди. Район миқёсида уюштирилган мусобақа машқларида эса колхоз командаси иккинчи ўринни эгаллади.

Айни кунларда граждан мудофааси бўйича дарслар қизиқарли ўтаётир. Мутахассислар колхоз деҳқонларини оммавий қирғин қуролларидан ҳимояланишга пухта ўргатмоқдалар. Бундай дарслар аҳолининг ишламайдиган қисми ва мактаб ўқувчилари ўртасида ҳам тез-тез ўтказилмоқда.

А. Эрматов ҳар бир группа командиридан, бўлинмалар бошлиқларидан белгиланган муддатларда махсус тайёргарлик курсларини уюштиришни талаб қилиб, унинг ижросини ўз вақтида текшириб бормоқда. Бу борада колхоз партия, касаба союз ва комсомол ташкилоти, ҳарбий бўлмаган уюшмаларнинг раҳбарлари — Тўрақул Ўрозбоев, Ҳамурза Адҳабиров, Анвар Ўролов, Тамара Цой ва бошқалар унга яқиндан ёрдам беришяпти.

Граждан мудофааси системасида янги ўқув йили қизғин давом этмоқда. Бу соҳа жонкуяри А. Эрматов бошлиқ мутахассислар уни муваффақиятли якунлашга ҳаракат қилмоқдалар.

Е. ГАЙТАНОВ,
Урта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Китоблар оламида

«ТОШКЕНТ МУЗЕЙЛАРИ»

УЛУҒ Октябрь социалистик революциясидан олдин Тошкентда биринчи маротаба 1876 йилда ўлкашунослик музейи ташкил этилган эди. У талабга жавоб берадиган бинога эга эмасди. Ундан аҳоли кам баҳраманд бўлар эди.

Совет ҳокимияти йилларида музейларга алоҳида аҳамият берилиб, давлат томонидан кўплаб маблағлар ажратилди. Ҳозир Тошкентда 15 дан ортиқ музей ва ўнлаб виставкалар мавжуд. Бу музей ва виставка фондларида 800 мингдан ортиқ экспонатлар тўпланган. Ҳар йили музейларни бир ярим миллиондан ортиқ киши келиб кўради.

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти томонидан рус ва ўзбек тилларида чоп этилган Ю. И. Глассиннинг **«Тошкент музейлари»** номли китоби кўпчиликни қизиқтирган саволларга жавоб беради.

Китобда биринчи бўлиб В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали тилга олинган. Бу музей 1970 йилда ташкил этилиб, унда Совет давлатининг асосчиси, Коммунистик партия раҳбари ва ташкилотчиси доҳиймиз ҳаётини акс эттирувчи ажойиб экспонатлар қўйилган. Республикамизда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, гражданлар уруши, Ленин ғояларининг республикамизда амалга оширилиши стенд ва расмларда жонли тасвирланган.

М. Т. Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг ташкил этилганига юз йилдан ортиқ вақт ўтди. Музей 1876 йилда вужудга келган. Ҳозир унинг экспозициялари 45 залга жойлаштирилган. Қулдорлик, феодализм формацияларининг хусусиятлари, Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилишининг прогрессив аҳамияти, республикамизнинг совет давридаги тарихи, гражданлар уруши, халқ хўжалигини тиклаш, индустрлаштириш, коллективлаштириш, маданий революцияни ўтказиш, Улуғ Ватан уруши даврида ўзбек меҳнаткашларининг ғалабага қўшган ҳиссаси, урушдан кейинги даврдаги муҳим тарихий воқеалар кенг тасвирлаб берилган.

СССР халқлари дўстлиги музейи Иттифоқимиздаги оригинал музейлардан биридир. Улуғ рус ва ўзбек халқлари дўстлигининг ривожланиши, Ўрта Осиёнинг Россияга қўшилиши, гражданлар уруши ва ҳарбий интервенция йилларида мамлакатимиз халқларининг ҳарбий-сиёсий иттифоқи қандай вужудга келганлиги, Бухоро ва Хоразм меҳнаткашларини амир ва хон зулмидан озод қилишда Совет Россиясининг қардошлик ёрдами ва бошқа тарихий воқеаларни ифодаловчи экспозициялар, айниқса қизиқарлидир.

«Социализм қурилишида СССР халқларининг Ўзбекистонга қардошлик ёрдами» бўлими анча катта ўрин эгаллаган. Экспонатларда республика саноат потенциалининг ўсиши ва мустаҳкамланишида Москва, Ленинград, Киев, Харьков ҳамда мамлакатимиз бошқа шаҳарлари меҳнаткашларининг қардошларча ёрдами ифодаланган.

1966 йил 26 апрелда рўй берган Тошкент зилзиласига бағишланган стендлар кишини ҳаяжонлантиради. Экспозициянинг махсус бўлими ноқоратупроқ зонани ўзлаштиришда ўзбек халқининг Россия меҳнаткашларига кўрсатаётган қардошларча ёрдамини акс эттиради.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг тарихи музейи ҳам мамлакатимиздаги машҳур музейлардан. Унинг биринчи қаватида Туркистон ҳарбий округининг гражданлар уруши ва революциянинг биринчи кунларидаги фаолияти, босмачилар билан курашдаги роли, иккинчи қаватда Улуғ Ватан уруши даврида туркистонликларнинг немис-фашист босқинчиларига қарши курашдаги иштироки қизиқарли тасвирлаб берилган. Музейнинг учинчи қавати Ватанимиз жанубий чегараларидаги посбонларимизнинг жанговар ҳаётига бағишланган.

Музейлар орасида Алишер Навоий номидаги Давлат Адабиёт музейи алоҳида ўрин тутади. Бу ердаги экспонатлар муҳташам бинонинг уччала қаватини эгаллаган. Биринчи қаватда ўзбек классик адабиётининг XIV—XV асрларига доир тарихий экспонатлар қўйилган. Алишер Навоий ҳаёти ва ижодига катта ўрин берилган. Иккинчи қаватда томошабинлар XVI—XX аср бошларидаги ўзбек адабиёти ёдгорликлари билан танишадилар.

Булардан ташқари, китобда Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейи, Ю. Фучик музейи, Ўрол Тансиқбоев, С. П. Бородин, Мухтор Ашрафий уй-музейлари, республика табиат музейи, Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш музейларининг экспозициялари ҳақида ҳам умумий маълумотлар берилган.

Китобнинг муваффақиятлари билан бирга айрим камчиликларини ҳам кўрсатиш фойдадан холи бўлмайди. Биринчидан, китобда шаҳримизнинг айрим музейлари ҳақида маълумотлар берилмаган. Ўзбекистон ССР комсомоли музейи, кино санъати музейи, Ойбек, Ғ. Ғулом уй-музейлари каби музейлар китобга киритилмай қолган. Иккинчидан, томошабинларни ҳар бир музейнинг истиқболи қизиқтиради. Келажакда қандай янги экспонатлар қўшилиши ҳақида ҳам маълумот берилса яхши бўлар эди. Учинчидан, музейларда олиб борилаётган илмий-тадқиқот ишлари, мамлакатимизнинг бошқа музейлари билан ижодий алоқалари деярли ёритилмаган. Тўртинчидан, аҳоли ихтиёрида сақланаётган ва музей аҳамиятига эга бўлган экспонатларни музей тасарруфига қандай йўл билан топшириш, музейларни қандай тарихий анжомлар қизиқтириши ҳақида тушунтириш бериш ҳам зарурга ўхшаб туюлади.

Буларга қарамасдан мазкур справочник — йўл кўрсаткич анча муваффақиятли чиққан. Келгусида ҳар бир музей ўзининг алоҳида йўл-кўрсаткичларини нашр этса томошабинларга янада қулайлик туғдирилган бўлар эди.

Ҳикмат СОБИРОВ,
профессор.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

АССАЛОМ, ОҚ ОЛИМПИАДА

Бугун Югославиянинг Сараево шаҳридаги «Кошево» стадионида XIV қишки Олимпиада ўйинларининг машъаласи тантанали равишда ёқилади. Социалистик мамлакат бутун спорт тарихида биринчи марта қишки Олимпиада эстафетасини қабул қилмоқда.

Бу йилги мусобақаларда эллик мамлакат спортчилари иштирок этадилар. Жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган кучли спортчилар учун бу ерда барча шарт-шароитлар яратилган. Мавжуд стадионлар, спорт комплекслари, тоғ ва чанғи йўлакчалари мусобақаларга барвақт шай қилиб қўйилди. Шаҳардаги «Зетра» спорт комплексида конькичилар ва фигурачилар мусобақаси, «Скендери» спорт комплексида эса хоккей ўйинлари бўлиб ўтади. Требевич тоғлари чана спорти усталари ва бобслейчиларни кутмоқда. Великополеда чанғичилар ва биатлонистлар ўзаро куч синашадилар. Малополеда эса трамплиндан сакраш усталарининг мусобақаси ўтказилади. Яхорина тоғ чанғи усталарини ўз бағрига чорламоқда.

СССР терма командаси аъзолари программадаги спортнинг барча турлари бўйича ўтказиладиган мусобақаларда қатнашадилар. Вакилларимиз —улар РСФСР, Қозоғистон, Украина, Белоруссия, Латвия, Литва, Эстония спортчиларидан ташкил топган — мусобақаларга жиддий тайёргарлик кўрдилар. Улар Олимпиаданинг кўпгина совринларига асосий даъвогар ҳисобланишади. Спортчиларимиз орасида саккиз нафар Олимпиада ўйинлари, 30 га яқин жаҳон чемпионлари бор.

Областимизнинг кўп сонли спорт мухлислари Сараевода 19 февралгача давом этадиган ҳар бир мусобақани диққат-эътибор билан кузатадилар. Улар спортчиларимиз Олимпиада ўйинларида Ватанимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишларига чин юракдан ишонадилар.

* * *

Суратда: Олимпиада қишлоғининг кўриниши.

АДН—ТАСС фотоси.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ВОЛЕЙБОЛ. Тошкентнинг «Автомобилист» аёллар командаси Одессада мамлакат чемпионати мусобақаларида муваффақиятли иштирок этмоқда. Улар дастлаб «Искра» командасини сўнгра эса Челябинскнинг «Политехник» командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Эркаклар «Динамо» командаси эса Москвада Риганинг «Радиотехник» командасига 1:3 ҳисобида ютқазиб қўйди.

● СТОЛ ТЕННИСИ. Тошкентда спортнинг бу тури бўйича республика кубоги беллашувлари ниҳоясига етди. Спартакчи қизлар финалда пойтахт область вакилларини 5:3 ҳисобида мағлубиятга учратиб, бош соврин эгаси бўлдилар. Эркаклар бахсида тошкентлик темирйўлчилар ғолиб бўлдилар. Бу икки команда март ойида бўладиган СССР кубоги мусобақаларда иштирок этишади.

● ХОККЕЙ. Мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида иштирок этаётган «Бинокор» ўз майдонида Уфанинг «Салават Юлаев» армиячиларини қабул қилди. Ҳар икки учрашувда ҳам ҳамшаҳарларимиз имкониятни (2:4, 1:5) бой бердилар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА БЎЛАДИГАН САЙЛОВЛАРГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА ЎТКАЗИШ МУНОСАБАТИ БИЛАН

«ПАРТИЯ — ДАВРИМИЗНИНГ АҚЛ-ИДРОКИ, ШОН-ШАРАФИ ВА ВИЖДОНИ» ШИОРИ ОСТИДА ФЕВРАЛЬ ОЙИДА

ТЕМАТИК ФИЛЬМЛАР КЎРИГИНИ ЎТКАЗАДИ

БЕКОБОД ШАҲРИДАГИ «ЮБИЛЕЙНИЙ» КИНОТЕАТРИДА
14—15 февралда — Катта-кичик урушлар.
16—17 февралда — Империянинг емирилиши.
18—19 февралда — Умид ва таянч.
20—21 февралда — Алоҳида белгилари йўқ (1 ва 2-сериялар).
22—23 февралда — Қуёш остидаги чанг.

АНГРЕН ШАҲРИДАГИ «ДРУЖБА» КИНОТЕАТРИДА
14—15 февралда — Қуёш остидаги чанг.
16—17 февралда — Запасдаги офицер.
18—19 февралда — Катта-кичик урушлар.
20—21 февралда — Умид ва таянч.
22—23 февралда — Қамоқдан қочиш.

ОҲАНГАРОН ШАҲРИДАГИ «ВОСХОД» КИНОТЕАТРИДА
14—15 февралда — Мукофот.
16—17 февралда — Дайди ўқ.
18—19 февралда — Қизил қўнғироқлар.
20—21 февралда — Депутатнинг қабул соати.

ТУЙТЕПА ШАҲРИДАГИ ВЛКСМ 40 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
14—15 февралда — Узоқ—яқин йиллар.
16—17 февралда — Болтиқ депутати.
18—19 февралда — Замин—сенинг ўғлонинг.
20—21 февралда — Махсус топшириқ олган поезд.
22—23 февралда — Ҳовуздаги оққушлар.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИДАГИ «КОСМОС» КИНОТЕАТРИДА
14—15 февралда — Алоҳида белгилари йўқ.
16—17 февралда — Ўтни ўзимга қаратаман.
18—19 февралда — Қизил қўнғироқлар.
20—21 февралда — Мукофот.
22—23 февралда — Дайди ўқ.

ЯНГИБОЗОР ШАҲРИДАГИ ОКТЯБРЬ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
14—15 февралда — Улкан, қисқа ҳаёт.
16—17 февралда — Замин —сенинг ўғлонинг.
18—19 февралда — Жамол дарахти.
20—21 февралда — Лирик марш.

БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИДАГИ «БЎСТОН» КИНОТЕАТРИДА
8—11 февралда — Исёнкор застава.
14—18 февралда — Нон таъми (1 ва 2-сериялар).
21—25 февралда — Нон таъми (3 ва 4-сериялар).

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ НОВОМИХАЙЛОВСКОЕ ПОСЕЛКАСИДА
8—11 фавралда — Раис (1 ва 2-сериялар).
14—18 февралда — Қамоқдан қочиш.
21—25 февралда — Умид ва таянч.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДАГИ НАВОИЙ НОМЛИ КИНОТЕАТРДА
8—11 февралда — Революционер ўлими.
14—18 февралда — Февраль тўфони.
21—25 февралда — Туғилиш (1 ва 2-сериялар).

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

8 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА

ЭРКИН КУРАШ

АҚШ—СССР

ТЕРМА ҚОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

УЧРАШУВДА ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИ, ЖАҲОН ВА ЕВРОПА ЧЕМПИОНЛАРИ ҚАТНАШАДИЛАР:
Дейв ШУЛЬЦ, Ли КЭМП, Крис КЭМБЭЛЛ (АҚШ);
А. ХАДАРЦЕВ, А. ФАДЗАЕВ, М. ХАДАРЦЕВ, А. БЕЛОГЛАЗОВ, Т. ДЗГОЕВ (СССР).

Билетлар «Юбилей» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.
Кассалар ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.
46-03-12, 46-07-53, 46-07-31, 46-68-77 телефонлари орқали справкалар олиш мумкин.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Концерт. 10.10 — «Менинг азиз кишим». Бадиий фильм. 11.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.45 — Шахмат мактаби. 16.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 17.00 — «Фан ва турмуш». 17.30 — «Сиз яратган боғ». 18.00 — XIV қишки Олимпиада ўйинларида. Хоккей. 20.00 — «Дунё воқеалари». 20.20 — «Старт олдидан». 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — Дунё воқеалари. 22.30 — 00.05 — XIV Олимпиада ўйинларининг тантанали очилиши.

МТ-II 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 ва 9.35 — Ҳужжатли фильм. 11.05—11.35 — Физика ва техника. 14.40 — «Хўжаликни бошқариш мактаби». 15.10 — Р. Роллан. Хотиралардан. 16.00 — «Давлат ишлари — халқ ишлари». 16.30. 16.35 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Г. Свиридов. Оркестр ижроси учун кичик триптих. 18.55 — С. Залигин. Ижод саҳифалари. 20.00 — 20.45 — «Советская Россия» газетасининг соврини учун тўпли хоккей бўйича халқаро турнир. 21.00 — «Онамларнинг мактаби». 21.30 — «Время». 22.05 — 23.25 — «Туйғулар изтироби». Бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 11.00 — «Ахборот». 11.20 — «Қўшиғим жон, қўшиғим». 12.05 — «Қувноқ воқеалар». Бадиий фильм. 13.30 — «Тенгдошларинг ижоди». 14.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Юлдузча». 18.45 — «Ёрдамчи хўжаликларни кенг ривожлантирайлик». 19.00 — КПСС МК декабрь (1983 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга!». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Халқлар дўстлиги — адабиётлар дўстлиги». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — Манзарали фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Ойбек. «Навоий». Кўп серияли телевизион видеофильм. 8-серия. 23.10 — «Бугун оламда нима гап?».

ЎзТВ-II. 9.00—16.35 — МТ-II. 18.40 — «Чимён дараларида». 19.10 — Телефильмлар. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Энг чиройли кемалар». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354, Фотомухбир — 325894.

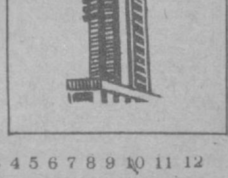

Р—11061. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1538. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12